

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 maja 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. G. jako pracownik u płatnika składek B. M. nie podlega: obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od dnia 24 stycznia 2022 roku do dnia 23 kwietnia 2022 roku.

W ocenie ZUS, podpisanie umowy o pracę oraz zgłoszenie ubezpieczonej do ubezpieczeń społecznych od dnia 24 stycznia 2022 roku do dnia 23 kwietnia 2022 roku jako pracownika u płatnika składek B. M. było czynnościami pozornymi dokonanymi z zamiarem uzyskania przez M. G. pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z chorobą przypadającą w okresie ciąży.

(decyzja – k. 14-16 załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniosła M. G. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wnosząc o jej zmianę poprzez ustalenie, że jako pracownik u płatnika składek B. M. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu w okresie od dnia 24 stycznia 2022 roku do dnia 23 kwietnia 2022 roku oraz zasądzenie na rzecz ubezpieczonej kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczona wykonywała pracę na rzecz płatnika składek zgodnie z dyspozycją art. 22 § 1 k.p., przeszła przygotowanie do wykonywania pracy na stanowisku sprzedawcy, posiadała niezbędne umiejętności wymagane na tym stanowisku, otrzymywała wynagrodzenie, a pracodawca odprowadzał za nią składki na ubezpieczenie społeczne. Wobec powyższego błędne jest stanowisko ZUS odnośnie pozorności zawartej umowy o pracę.

(odwołanie – k. 3-4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa radcowskiego wg norm prawem przepisanych przytaczając argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 6-7)

Na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł złożone odwołanie, płatnik składek przyłączył się do stanowiska strony odwołującej, a pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

(końcowe stanowiska stron – rozprawa z dnia 6 marca 2023 roku e-protokół (...):45:20 – 00:48:39 – płyta CD – k. 159)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Przeważającym rodzajem działalności prowadzonej przez B. M. pod firmą – Sklep (...) od dnia 1 października 1997 roku jest sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów, wyrobów tytoniowych.

(okoliczność bezsporna, wypis z (...) k. 67-68)

Wnioskodawczyni ma doświadczenie w pracy na stanowisku: kasjer – sprzedawca.

(świadczenia pracy – k. 33-37)

O pracy w Sklepie (...), wnioskodawczyni dowiedziała się za pośrednictwem strony (...). Następnie skontaktowała się z B. M. celem zapytania, czy ogłoszenie o pracę jest aktualne oraz dopytania na temat ewentualnych warunków pracy. Sklep (...) zlokalizowany jest w Ł., ul. (...). Jest otwarty od 6 do 22, również w soboty.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):43:02 – 00:45:20 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):24:44 – 00:48:09 – płyta CD – k. 129)

W dniu 24 stycznia 2022 roku pomiędzy Sklepem (...), a M. G. została zawarta umowa o pracę na okres próbny od dnia 24 stycznia 2022 roku do dnia 23 kwietnia 2022 roku, na mocy której ubezpieczona została zatrudniona w wymiarze czasu pracy: 1/2 na stanowisku sprzedawcy z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w danym roku na podstawie przepisów ustawy z dnia 10.10.2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę – proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy – miesięcznie brutto. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano: Ł., ul. (...). Z kolei jako termin rozpoczęcia pracy wskazano: 24 stycznia 2022 roku.

(umowa o pracę – k. 23 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 2 w aktach osobowych w kopercie – k. 69, zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129)

M. G. została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 24 stycznia 2022 roku do dnia 23 kwietnia 2022 roku jako pracownik przez płatnika składek – B. M..

((...) P (...) k. 54, k. 73 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 1 w aktach osobowych w kopercie – k. 69)

Z przedłożonego orzeczenia lekarskiego z dnia 24 stycznia 2022 roku wynikało, że ubezpieczona była zdolna do podjęcia pracy.

(orzeczenie lekarskie – k. 53 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 3 w aktach osobowych w kopercie – k. 69)

W dniu 24 stycznia 2022 roku ubezpieczona odbyła szkolenie BHP- instruktaż ogólny i stanowiskowy. B. M. posiada uprawnienia w zakresie przeprowadzania szkoleń okresowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracodawców i innych osób kierujących pracownikami.

(karta szkolenia wstępnego – k. 56 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 5 w aktach osobowych w kopercie – k. 69, zaświadczenie – k. 57-57 verte załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 4 w aktach osobowych w kopercie – k. 69)

Do obowiązków wnioskodawczyni należało: obsługa kasy, obsługiwanie klientów w sklepie, wykładanie towaru.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129, zeznania świadka K. N. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):05:58 – 00:15:36 – płyta CD – k. 159, zeznania świadka M. A. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):24:22 – 00:34:10 – płyta CD – k. 159)

Razem z wnioskodawczynią pracowały w sklepie: M. M., K. N., M. A..

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):43:02 – 00:45:20 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):24:44 – 00:48:09 – płyta CD – k. 129, zeznania

świadka K. N. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):05:58 – 00:15:36 – płyta CD – k. 159, zeznania świadka M. A. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):24:22 – 00:34:10 – płyta CD – k. 159)

Wnioskodawczyni była widziana jak w spornym okresie pracowała w sklepie: zlokalizowanym w Ł., ul. (...), w tym: obsługiwała kasę i klientów.

(zeznania świadka P. B. na rozprawie w dniu 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):50:39 – 00:56:18 – płyta CD – k. 129, zeznania świadka N. P. na rozprawie w dniu 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):56:18 – 01:01:52 – płyta CD – k. 129)

Wnioskodawczyni została zapoznana z zasadami prowadzenia ewidencji sprzedaży przy użyciu kasy rejestrującej i wystawiania paragonu fiskalnego oraz ze skutkami nieprzestrzegania tych zasad, objętymi informacja o zasadach ewidencji, w tym że za dokonanie sprzedaży z pominięciem kasy rejestrującej albo niewydanie paragonu fiskalnego (faktury), w tym wydanie z kasy rejestrującej dokumentu innego niż paragon fiskalny (faktura), mogła zostać ukarana grzywną za przestępstwo skarbowe albo wykroczenie skarbowe.

(informacja o zasadach ewidencji – k. 60 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 8 w aktach osobowych w kopercie – k. 69, oświadczenie z dn. 24.01.2022 r.-k. 61 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 7 w aktach osobowych w kopercie – k. 69)

Grafik pracy ustalała B. M..

(zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):43:02 – 00:45:20 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):24:44 – 00:48:09– płyta CD – k. 129)

Aneks do w/w umowy o pracę zmieniono obowiązujący wnioskodawczynię wymiar czasu pracy z pół etatu na cały etat od dnia 1 marca 2022 roku. Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie – w tym rodzaj umówionej pracy.

(aneks – k. 24 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 21 w aktach osobowych w kopercie – k. 69)

Zawarcie w/w aneksu powiązane było z odejściem innego pracownika płatnika składek. K. N. zatrudniona była w przedmiotowym sklepie do dnia 4 marca 2022 roku . Celem zapewnienia odpowiedniej obsługi sklepu (...) zaproponowała skarżącej przejście z 1/2 etatu na cały etat, na co ubezpieczona przystała.

(zestawienie osób zatrudnionych w firmie (marzec 2022 r.) – k. 52, zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):43:02 – 00:45:20 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):24:44 – 00:48:09– płyta CD – k. 129, zeznania świadka K. L. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):15:36 – 00:24:22– płyta CD – k. 159)

Wnioskodawczyni w dacie podpisania w/w aneksu nie wiedziała, że płatnik składek była niezdolna do wykonywania działalności gospodarczej i obowiązków pracodawcy w związku z własną chorobą.

(zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129)

Aneks do przedmiotowej umowy o pracę sporządziła na polecenie B. M., K. L. będąca właścicielem biura rachunkowego współpracującego z płatnikiem składek od 2012 roku. O tym, że miała przygotować aneks o w/w treści, dowiedziała się rozmawiając z B. M. przez telefon.

(zeznania świadka K. L. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):15:36 – 00:24:22– płyta CD – k. 159)

Od dnia 21 lutego 2022 roku do dnia 26 lutego 2022 roku oraz od dnia 28 lutego 2022 roku skarżąca była niezdolna do pracy z powodu choroby. Od dnia 10 marca 2022 roku niezdolność do pracy oznaczono jako przypadającą w okresie ciąży. Data ostatniej miesiączki wnioskodawczynie przypadła na dzień 27.01.2022 r. W dniu 15 lutego 2022 roku wnioskodawczynie wykonała test ciążowy, który zinterpretowała jako dodatni. Badaniem ginekologicznym przeprowadzonym w dniu 23 marca 2022 roku stwierdzono u skarżącej 6/7 tydzień ciąży. W dniu 7 listopada 2022 roku wnioskodawczynie urodziła dziecko.

(listy obecności – k. 29-32, ewidencja czasu pracy – k. 36-39 załączonych do sprawy akt organu rentowego, karta przebiegu ciąży – k. 30-31, część A w aktach osobowych w kopercie – k. 69, dokumentacja medyczna – k. 76-102, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129)

Ojcem dziecka wnioskodawczynie jest P. B..

(zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):01:52 – 01:02:38 – płyta CD – k. 129)

Wnioskodawczynie podpisywała listę obecności. Praca była zmianowa, najpierw pracowała po 4 godziny dziennie (1/2 etatu), potem po 8 godzin dziennie (cały etat). W przypadku pracy w soboty pracownik otrzymywał dzień do odbioru. Zmiana trwała 8 godzin.

(listy obecności – k. 29-32 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część A w aktach osobowych w kopercie – k. 69, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):43:02 – 00:45:20 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):24:44 – 00:48:09 – płyta CD – k. 129, zeznania świadka K. N. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):05:58 – 00:15:36 – płyta CD – k. 159)

Płatnik składek prowadził także ewidencję czasu pracy wnioskodawczynie.

(ewidencja czasu pracy – k. 36-39 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część A w aktach osobowych w kopercie – k. 69)

Pismem z dnia 24 stycznia 2022 roku wnioskodawczynie wniosła o wypłatę wynagrodzenia gotówkowo do rąk własnych.

(wniosek – k. 44 załączonych do sprawy akt organu rentowego, część B – k. 18 w aktach osobowych w kopercie – k. 69)

Wnioskodawczynie otrzymywała wynagrodzenie za pracę do rąk własnych.

(listy płac – k. 33-35 załączonych do sprawy akt organu rentowego, k. 41, k. 43, k. 45, k. 47, k. 49, k. 51, k. 53, k. 55, k. 57, część A w aktach osobowych w kopercie – k. 69, zeznania wnioskodawczynie na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129, zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):43:02 – 00:45:20 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):24:44 – 00:48:09 – płyta CD – k. 129, zeznania świadka K. N. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):05:58 – 00:15:36 – płyta CD – k. 159, zeznania świadka M. A. na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):24:22 – 00:34:10 – płyta CD – k. 159)

W okresie niezdolności do pracy skarżącej jej pracę wykonywał inny pracownik – A. A..

(zeznania płatnika składek na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):43:02 – 00:45:20 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):24:44 – 00:48:09 – płyta CD – k. 129)

Płatnik składek wystawił wnioskodawczyni świadectwo pracy, w którym wskazał, że była zatrudniona w Sklepie (...) w okresie od dnia 24 stycznia 2022 roku do dnia 23 kwietnia 2022 roku na stanowisku sprzedawcy, w tym: od dnia 24 stycznia 2022 roku do dnia 28 lutego 2022 roku w wymiarze 1/2 etatu, od dnia 1 marca 2022 roku do dnia 23 kwietnia 2022 roku w wymiarze 1/1 etatu. Stosunek pracy ustalił w wyniku rozwiązania z upływem czasu, na który umowa była zawarta (art. 30 § 1 pkt 4 k.p.). Od dnia 24 kwietnia 2022 roku płatnik wyrejestrował wnioskodawczynię z ubezpieczeń.

(świadectwo pracy – k. 25-26, (...) P (...) k. 28 załączonych do sprawy akt organu rentowego, świadectwo pracy – k. 32, (...) P (...) część C – k. 2 w aktach osobowych w kopercie – k. 69, świadectwo pracy – część C – k. 1 w aktach osobowych w kopercie – k. 69, zeznania wnioskodawczyni na rozprawie w dniu 6 marca 2023 roku e-protokół (...):36:31 – 00:43:02 – płyta CD – k. 159 w związku z rozprawą z dnia 12 grudnia 2022 roku e-protokół (...):03:19 – 00:24:44 – płyta CD – k. 129)

W okresie od stycznia do sierpnia 2022 roku płatnik składek Sklep (...) osiągnął przychód w wysokości: 4 185 275,42 zł.

(księga przychodów i rozchodów – k. 58, rozliczenie księgi przychodów i rozchodów – k. 59-66)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach organu rentowego i znajdujących się w aktach sprawy, a także w oparciu o zeznania wnioskodawczyni, płatnika składek B. M., a także w oparciu o zeznania powołanych w sprawie świadków. Wątpliwości sądu nie budzą dowody z dokumentów dotyczących zatrudnienia ubezpieczonej tj. np.: (umowa o pracę, aneks do umowy o pracę, orzeczenie lekarskie, karta szkolenia wstępного w dziedzinie bhp, listy płac). Treść dowodów nie budziła wątpliwości sądu i potwierdziła okoliczności podnoszone przez stronę odwołującą. Sąd nie widzi również przeszkód w tym, że wynagrodzenie za pracę było wypłacane skarżącej do jej rąk własnych, pomimo posiadania przez nią, na co wskazywał ZUS rachunku bankowego. Taką praktykę odnośnie wypłaty wynagrodzenia potwierdzili nie tylko wnioskodawczyni i płatnik składek, ale również świadkowie: K. N., M. A. będące pracownicami płatnika.

Wiarygodne dla sądu były także dowody osobowe. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i stron uznając je za w pełni wartościowe źródło dowodowe. Sąd oparł swoje ustalenia również na podstawie zeznań powołanych w sprawie świadków tj.: klientów Sklepu (...), właścicielki biura rachunkowego, z którą od wielu lat współpracuje płatnik składek, pracownic płatnika składek pracujących ze skarżącą w spornym okresie. Podnieść należy, że zeznania świadków i stron wzajemnie potwierdzają się. Świadkowie (z wyjątkiem P. B. będącego ojcem dziecka ubezpieczonej), jak i płatnik są osobami obcymi w stosunku do wnioskodawczyni i w ocenie Sądu nie mają żadnego interesu, aby składać zeznania sprzeczne z rzeczywistością. Osób tych nie łączą żadne powiązania osobiste. Ofertę zatrudnienia wnioskodawczyni uzyskała z portalu (...). Zainteresowana B. M. wskazała na racjonalne powody, dla których zdecydowała się zatrudnić ubezpieczoną w swoim sklepie mieszczącym się w Ł., ul. (...) najpierw na pół etatu, a dopiero od dnia 1 marca 2022 roku w związku z zawarciem aneksu do wskazanej umowy - na cały etat. Wyjaśniła, co znalazło odzwierciedlenie w zeznaniach wnioskodawczyni i świadka K. L., że zawarcie spornego aneksu było strictly skorelowane z odejściem innego jej pracownika – K. N. zatrudnionej do dnia 4 marca 2022 roku. Nie dziwi sądu z punktu widzenia racjonalnego przedsiębiorcy, że płatnik składek chcąc zapewnić ciągłość funkcjonowania swej działalności zaproponował skarżącej przejście z 1/2 etatu na cały etat, co ona sama aprobowała i czemu się nie sprzeciwiała.

W ocenie Sądu istotną okolicznością w sprawie jest wyłącznie czy wnioskodawczyni faktycznie wykonywała pracę w reżimie pracowniczym. Sąd nie dopatrywał się żadnych racjonalnych przesłanek, aby odmówić wiarygodności zeznaniom skarżącej, płatnika i świadków. Okoliczność świadczenia pracy przez ubezpieczoną oraz zajmowane przez nią stanowisko sprzedawcy potwierdzili także świadkowie: K. N., M. A., P. B., N. P.. Oceniając zeznania świadka P. B., Sąd zachował ostrożność z uwagi na fakt, iż jest on osobą bliską odwołującej (jest ojcem jej dziecka), ostatecznie jednak na tle innych przeprowadzonych w sprawie dowodów Sąd nie znalazł podstaw do tego, aby na podstawie tego faktu relacje tego świadka podważać jako nieobiektywne bądź stronnicze, a przez to niewiarygodne.

Uwadze tutejszego Sądu nie umknęło także, że wnioskodawczyni podpisała z płatnikiem składek B. M. aneks do umowy o pracę w trakcie, gdy pozostawała niezdolna do wykonywania działalności gospodarczej i obowiązków

pracodawcy z powodu niezdolności do pracy w wyniku choroby. Okoliczność ta nie ma jednak znaczenia dla przedmiotowego rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu, skarżąca nie miała takiego obowiązku, nie leżało to w jej gestii – kontrolowanie i weryfikowanie zwolnień lekarskich B. M. i z takiego stanu rzeczy nie sposób wywodzić dla wnioskodawczyni negatywnych skutków procesowych.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Na wstępie wymaga zaznaczenia, że zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2022.0.1009) do zakresu działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych należy między innymi realizacja przepisów o ubezpieczeniach społecznych, a w szczególności stwierdzanie i ustalanie obowiązku ubezpieczeń społecznych. Natomiast art. 83 ust. 1 pkt 1-3 ww. ustawy stanowi, że zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, a także przebiegu ubezpieczeń oraz ustalania wymiaru składek i ich poboru.

Dokonywana przez organ rentowy kontrola zgłoszeń do ubezpieczenia oraz prawidłowości i rzetelności obliczenia składki oznacza przyznanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych kompetencji do badania zarówno tytułu zawarcia umowy o pracę, jak i ważności jej poszczególnych postanowień (por. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 10 stycznia 2013 r., III AUa 1039/12 i z dnia 25 września 2012 r., III AUa 398/12). Organ rentowy ma bowiem obowiązek podejmować odpowiednie działania w każdym przypadku, w którym zostanie stwierdzone, że obowiązek ubezpieczeń społecznych danej osoby został określony w nieprawidłowy sposób przez płatnika składek, bądź jeżeli poweźmie wątpliwości co do faktycznego wykonywania przez pracownika czynności w ramach nawiązanego stosunku prawnego, czy to w formie umowy o pracę, czy też umowy cywilnoprawnej. Obliguje go do tego przepis art. 68 ust. 1 pkt. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepis ten nakłada na organ rentowy zadania m. in. z zakresu stwierdzania i ustalania obowiązku ubezpieczeń społecznych. Z dalszej treści tego przepisu wynika, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych może przeprowadzić kontrolę wykonywania – zarówno przez płatników, jak i ubezpieczonych – obowiązków w zakresie tych ubezpieczeń.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 1, art.8 ust.1 i art.11 ust.1 i art.12 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, pracownicy, to jest osoby pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U.2022.0.1732) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust. 1 ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

W niniejszej sprawie organ rentowy podważał skuteczność umowy o pracę zawartej między ubezpieczoną a płatnikiem składek, wskazując na jej pozorny charakter.

O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Definicja pracownika, na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych, została zawarta w przepisie art.8 ust.1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, który stanowi, iż za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy. Pojęcie stosunku pracy o jakim mowa w art.8 ust.1 ww. ustawy jest równoznaczne z pojęciem stosunku pracy definiowanym przez art.22 k.p. (wyrok SN z 13.07.2005 r., I UK 296/04, OSNP 2006/9-10/157).

Według art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy, przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

W nawiązaniu do przepisu kodeksu pracy w literaturze i judykaturze z zakresu prawa pracy przyjęto wykładnię pojęcia „praca” z art. 22 § 1 k.p. rozumianego jako działalność:

- 1) zarobkowa (tj. wykonywana za wynagrodzeniem);
- 2) wykonywana przez pracownika osobiście (z możliwością wyręczenia się, za zgodą pracodawcy, inną osobą – w zakresie niektórych czynności);
- 3) mająca charakter powtarzalny, wykonywana na ogół codziennie, ewentualnie – w dłuższych odstępach czasu, nie będąca więc jednorazowym wytworem
- 4) wykonywana na ryzyko pracodawcy, który na ogół dostarcza pracownikowi narzędzi do wykonywania pracy, ale też ponosi ujemne konsekwencje niezawinionych błędów popełnianych przez pracownika (tzw. ryzyko osobowe), jak również ponosi ryzyko gospodarcze i ekonomiczne związane z prowadzoną działalnością (na ogół jest to działalność gospodarcza) – musi więc np. płacić pracownikom za niezawinione przez nich przestoje, wypłacać odprawy w przypadku likwidacji stanowisk pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników itp.;
- 5) wykonywana pod kierownictwem pracodawcy.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 roku III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 roku o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Wskazać należy, że stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (wyrok SA w Lublinie z 17.01.2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)).

Dla powstania stosunku pracy nie wystarcza samo zawarcie na piśmie umowy o treści odpowiadającej wymaganiom art. 29 K.p., założenie dokumentacji pracowniczej i wypłacenie pracownikowi wynagrodzenia oraz formalna legalizacja umowy przed organem rentowym czy urzędem skarbowym przez złożenie deklaracji zgłoszeniowej do ubezpieczeń społecznych i deklaracji podatkowej, ale niezbędnej jest wykazanie, że stosunek taki, o cechach określonych w art. 22 § 1 K.p., faktycznie został nawiązany i był realizowany przez strony. O ważności zaś stosunku pracy świadczy to, czy oświadczenia woli zawarte w umowie o pracę łączącej strony nie zawierają wad, które powodowałyby ich nieważność bądź bezskuteczność. Ubezpieczenie społeczne nie może bowiem istnieć bez stosunku pracy. Powstanie, zaś stosunku ubezpieczeniowego może odnosić się wyłącznie do ważnego/legalnego stosunku pracy, a więc takiego, który stanowi wyraz woli obu stron realizowania celów, którym umowa ma służyć.

Ocena ważności umowy o pracę powinna każdorazowo następować na podstawie analizy indywidualnego stanu faktycznego, przy użyciu reguł doświadczenia życiowego i dokładnym rozważeniu okoliczności danej sprawy, w tym zwłaszcza rzeczywistego świadczenia pracy, jej odbierania i opłacania, racjonalnego układania stosunków pracy np. w przedmiocie faktycznych potrzeb lub możliwości ekonomicznych zatrudnienia pracownika.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni i płatnik zawarli umowę o pracę, która z formalnego punktu widzenia stanowiła stosowną podstawę do zastosowania w/w regulacji ustawy zasiłkowej. Ważność tej umowy została jednak niesłusznie zakwestionowana przez organ rentowy.

Zgodnie z treścią art. 83 k.c. w związku z art. 300 k.p. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Złożenie oświadczenia woli dla pozorów oznacza, że osoba oświadczająca wolę nie chce, aby powstały skutki prawne, jakie zwykle prawo łączy ze składanym przez nią oświadczeniem. Inaczej mówiąc strony niejako udają, że dokonują jakiejś czynności prawnej np. zawierają umowę o pracę.

Tytułem do ubezpieczenia, z którym przepisy prawa ubezpieczeń społecznych łączą podleganie ubezpieczeniu i prawo do świadczeń, miało być w przedmiotowej sprawie zatrudnienie, jako wykonywanie pracy w ramach stosunku pracy. Nie jest istotne przy tym, czy strony miały realny zamiar zobowiązania się – przez pracownika do wykonywania pracy a przez pracodawcę do przyjmowania tego świadczenia i wypłacania wynagrodzenia, lecz to czy zamiar taki został w rzeczywistości zrealizowany.

Pozorność wyraża się w braku zamiaru wywołania skutków prawnych i jednoczesnym zamiarze stworzenia okoliczności mających na celu zmylenie osób trzecich. Istotne znaczenie ma niezgodność między aktem woli a jego uzewnętrznieniem. Założeniem unormowania jest zgoda drugiej osoby na złożenie oświadczenia woli dla pozorów.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07).

Nadto Sąd Najwyższy w wyrok z dnia 25 stycznia 2005 roku (II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, iż nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy.

W wyroku Sądu Najwyższego z 24.08.2010 r., I UK 74/10 (Lex nr653664) stwierdzono, że podstawą ubezpieczenia społecznego jest rzeczywiste zatrudnienie, a nie sama umowa o pracę (art. 22 k.p., art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 13 pkt 1 w/w ustawy). Umowa o pracę nie jest czynnością wyłącznie kauzalną, gdyż w zatrudnieniu pracowniczym chodzi o wykonywanie pracy potrzebnej pracodawcy. Brak pracy lub czynności pozorowane podważają sens istnienia umowy o pracę. Innymi słowy, jej formalna strona, nawet połączona ze zgłoszeniem do ubezpieczenia społecznego, nie stanowi podstawy takiego ubezpieczenia.

Z powyższego jednoznacznie wynika, że motywacja skłaniająca do zawarcia umowy o pracę nie ma znaczenia dla jej ważności przy tym wszak założeniu, że nastąpiło rzeczywiste jej świadczenie zgodnie z warunkami określonymi w art. 22 § 1 k.p. Tym samym nie można byłoby czynić odwołującej zarzutów, że zawarła umowę o pracę jedynie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pod tym wszakże warunkiem, że na podstawie kwestionowanej umowy realizowałyby zatrudnienie o cechach pracowniczych.

Mając na uwadze dotychczas poczynione rozważania prawne należy podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy Sąd Okręgowy, w celu dokonania kontroli prawidłowości zaskarżonej decyzji organu rentowego, musiał zatem badać, czy pomiędzy ubezpieczoną a płatnikiem składek w spornym okresie istotnie doszło do nawiązania i realizacji stosunku pracy w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę miała charakter pozorny, a strony zmierzały wyłącznie do nabycia prawa do wypłaty świadczeń z ubezpieczeń społecznych, o których mowa w ustawie z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, co zarzucał stronom umowy o pracę. Pełnomocnik reprezentujący ZUS nie zgłosił, w toku procesu, żadnych wniosków dowodowych, za pomocą których w sposób przekonywujący, merytorycznie wykazałby pozorność zawartej między stronami umowy. Sąd ocenił zatem zasadność decyzji w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, który okazał się wystarczający do wydania orzeczenia. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie potwierdził, aby sporna umowa o pracę była dotknięta wadą oświadczeń woli jej stron – w postaci pozorności, czy też była zawarta w celu obejścia prawa, jak podnosi pozwany w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Na podstawie dowodów z zeznań świadków, zeznań płatnika składek i ubezpieczonej, znajdujących potwierdzenie w dowodach z dokumentów w postaci zwłaszcza dokumentacji pracowniczej oraz dokumentacji medycznej, Sąd ustalił ponad wszelką wątpliwość, że wnioskodawczyni faktycznie świadczyła pracę (do dnia poprzedzającego pierwszy dzień niezdolności do pracy) na rzecz i pod kierownictwem pracodawcy oraz we wskazanym przez pracodawcę miejscu i czasie, zaś płatnik składek zatrudnił ją za wynagrodzeniem, które otrzymała. Tym samym w niniejszej sprawie strony umowy wykonywały względem siebie prawa i obowiązki stron stosunku pracy w rozumieniu przepisu art. 22 § 1 k.p.

W dniu 15 lutego 2022 roku wnioskodawczyni wykonała test ciążowy, którego wynik okazał się dodatni. Badaniem ginekologicznym przeprowadzonym w dniu 23 marca 2022 roku stwierdzono u skarżącej 6/7 tydzień ciąży. Z przedłożonego z dnia 24 stycznia 2022 roku orzeczenia lekarskiego skarżącej wynika, iż nie było przeszkód natury medycznej do podjęcia przez nią zatrudnienia u płatnika w dacie podpisania spornej umowy, a niezdolność do pracy powstała dopiero w dniu 21 lutego 2022 roku.

Ponadto, ciąża nie jest przeszkodą do podjęcia zatrudnienia, ale dopiero stan patologiczny w ciąży, który uniemożliwiałby ubezpieczonej przystąpienie do wykonywania pracy na rzecz płatnika. Podkreślenia wymaga okoliczność, że stan ciąży nie dyskwalifikuje zawartej umowy o pracę jeżeli ciężarna pracownica faktycznie pracę tą wykonuje.

Zdecydowanego podkreślenia wymaga, że ustawodawstwo polskie nie ukształtowało zakazu zatrudniania kobiet w ciąży, a przeciwnie, odmowa zatrudnienia kobiety tylko z tej przyczyny, że jest w ciąży, byłaby uznana za dyskryminację ze względu na płeć na podstawie art. 18 3a § 1 i art. 18 3b § 1 pkt 1 KP (por. wyrok SN z 11.1.2006 r., II UK 51/05, (...) Nr (...), s. 34).

Trudno uznać, że dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym może być zakwalifikowane jako zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie, jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia.

Przedmiotową pracę ubezpieczona znalazła za pośrednictwem portalu ogłoszeń: olx. Następnie skontaktowała się z B. M. celem zapytania czy ogłoszenie o pracę dot. stanowiska pracy sprzedawcy jest nadal aktualne, a jeśli tak to jakie są ewentualnie warunki pracy. Wątpliwości Sądu nie budzi zatem istnienie realnej potrzeby zatrudnienia pracownika. Szczegółowo okoliczności te opisała zarówno wnioskodawczyni, jak i płatnik składek w toku swych zeznań i w ocenie Sądu wskazane okoliczności potrzebę taką uzasadniały. Poza tym to pracodawca decyduje o potrzebie zatrudnienia pracownika i on ponosi takiej decyzji ryzyko gospodarcze. Jednocześnie Sąd ustalił, że podczas długotrwałej niezdolności odwołującej do pracy jej obowiązki wykonywał inny pracownik – A. A., o czym zeznała płatnik składek B. M..

Nie ulega wątpliwości, że racjonalny pracodawca zatrudnia pracownika dlatego, że potrzebuje w swoim zakładzie pracy pracownika. U źródeł każdej umowy o pracę leży przyczyna, w postaci uzasadnionej przesłanki ekonomiczno-organizacyjnej, koniecznością pozyskania pracownika do wykonywania prac, zakreślonych przedmiotem działalności gospodarczej pracodawcy. Pracodawca kieruje się własną potrzebą gospodarczą i przy prawidłowym, ważnym

stosunku pracy wyłącznie ta potrzeba jest sprawczym czynnikiem zatrudnienia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie stwierdzano, że przy ocenie pozorności umowy o pracę, racjonalność zatrudnienia, potrzeba zatrudnienia pracownika są przesłankami istotnymi dla oceny ważności umowy o pracę (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2002 roku, sygn. akt II UKN 359/99, OSNAPiUA nr 13, poz. 447; z dnia 17 marca 1997 roku, sygn. akt II UKN 568/97 OSNAPiUS 1999 nr 5 poz. 18; z dnia 4 lutego 2000 roku, sygn. akt II UKN 362/99 OSNAPiUS 2001/13/449).

Sąd przychylił się także do racjonalnych wyjaśnień płatnika składek oraz wnioskodawczynie, w toku których uzasadniły okoliczności, w jakich doszło do podpisania aneksu do spornej umowy o pracę, którym zmieniono obowiązujący wnioskodawczynię wymiar czasu pracy z pół etatu na cały etat od dnia 1 marca 2022 roku. Strony zgodnie zeznały, że było to powiązane z odejściem innego pracownika – K. N. zatrudnionej u płatnika do dnia 4 marca 2022 roku.

Po zawarciu spornej umowy o pracę odwołująca podjęła i wykonywała umówioną pracę. Pracowała na zmiany, najpierw po 4 godziny dziennie (1/2 etatu), po zawarciu aneksu z dnia 15 lutego 2022 roku do umowy o pracę po 8 godzin dziennie (cały etat). Płatnik składek prowadził ewidencję czasu pracy, ubezpieczona podpisywała również listy obecności. W sklepie skarżąca zajmowała się sprzedażą oferowanych artykułów obsługą kasy, klientów, wykładaniem towaru. Ponadto ubezpieczona została zapoznana z zasadami prowadzenia ewidencji sprzedaży przy użyciu kasy rejestrującej i wystawiania paragonu fiskalnego oraz ze skutkami nieprzestrzegania tych zasad, co wynikało z informacji o zasadach ewidencji zawartej między innymi w aktach osobowych wnioskodawczynie załączonych do sprawy. Powyższe oznacza, że odwołująca się w spornym okresie wykonywała na rzecz płatnika pracę określoną jej zakresem obowiązków. Praca ta była wykonywana w wyznaczonym miejscu i czasie – w sklepie mieszczącym się w Ł., ul. (...), pod jego kierownictwem (grafik pracy ubezpieczonej ustalała płatnik - B. M.). Skarżąca miała doświadczenie w pracy sprzedawcy bowiem wcześniej pracowała w tym charakterze, a do sprawy zostały złożone świadectwa pracy z poprzednich miejsc jej zatrudnienia. W spornym okresie w sklepie zlokalizowanym w Ł., ul. (...) razem z wnioskodawczynią pracowały inne pracownice płatnika: M. M., K. N., M. A., wykonywały takie same jak ona obowiązki, zajmowały się obsługą klientów, układaniem towarów i również pracowały jak skarżąca w trybie zmianowym. Okoliczność faktycznego świadczenia przez wnioskodawczynię pracy w spornym okresie potwierdzili także świadkowie: P. B., N. P. – klienci w/w sklepu. Zeznania świadków są spójne, logiczne i oparte na ich osobistych obserwacjach. Pozwany nie zakwestionował tych zeznań na etapie postępowania sądowego, nie przedłożył dowodów przeciwnych. Mając to na względzie, Sąd w całości oparł się na zgromadzonych w sprawie zeznaniach. W istocie sąd zważył, że świadek P. B. jest osobą bliską dla odwołującej, jednak sam stosunek bliskości nie mógł podważać wiarygodności zeznań tego świadka.

Przyjmuje się przy tym, że cechą stosunku pracy jest podporządkowanie pracownicze jako swoista druga strona kierownictwa pracodawcy. Podporządkowanie (świadczenie pracy podporządkowanej), to "cecha która ma charakter podstawowy, konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23 czerwca 2017 r., sygn. akt III AUa 1174/16).

Przechodząc do dalszych rozważań związanych z podporządkowaniem, podkreślić należy, że w stosunku pracy nie musi ono polegać na stałym "fizycznym" nadzorze pracownika. Podporządkowanie pracownika jest niewątpliwie cechą wyróżniającą stosunek pracy spośród innych kategorii stosunków prawnych, zatem brak tej cechy jest wystarczający dla uznania, że wykonywana praca nie jest świadczona w ramach stosunku pracy. Na podporządkowanie składa się przy tym kilka elementów (co do sposobu wykonania pracy, co do czasu oraz co do miejsca), przy czym nie jest konieczne, by w każdym stanie faktycznym elementy te wystąpiły łącznie, z uwagi na potrzebę dostosowania realiów wykonywania stosunku pracy do sposobu działania współczesnej gospodarki, wymagającej w wielu branżach większej samodzielności i niezależności (a przez to kreatywności) pracownika. Istota pracowniczego podporządkowania sprowadza się jednak do tego, że pracownik nie ma samodzielności w określaniu bieżących zadań, ponieważ to należy do sfery pracodawcy organizującego proces pracy. Istotne jest zatem, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych. Zasadnicze znaczenie w procesie sądowego badania, czy dany stosunek prawny jest stosunkiem pracy, ma ustalenie faktyczne, czy praca wykonywana w ramach badanego stosunku prawnego rzeczywiście ma cechy wymienione w art. 22 § 1 k.p. W tym celu bada się okoliczności i warunki, w jakich dana osoba wykonuje czynności na rzecz innego podmiotu prawa i dopiero w wyniku tego badania (poczynienia

stosownych ustaleń) rozstrzyga się, czy czynności te świadczone są w warunkach wskazujących na stosunek pracy (por. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 11 maja 2017 r., sygn. akt III AUa 2155/16).

W łączącym strony stosunku prawnym występował zatem wyraźny element podporządkowania. Wskazać należy, że cecha ta (podporządkowanie typu pracowniczego) ma charakter podstawowy, konstrukcyjny dla istnienia stosunku pracy (por. wyrok SN z 20 marca 1965 r., III PU 28/64). Dla stwierdzenia, że występuje ona w treści stosunku prawnego, z reguły wskazuje się na takie elementy, jak określony czas pracy i określone miejsce wykonywania czynności, podpisywanie list obecności, podporządkowanie pracownika regulaminowi pracy oraz poleceniom kierownictwa, co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania pracy oraz obowiązek przestrzegania norm pracy, obowiązek wykonywania poleceń przełożonych, wykonywanie pracy zmianowej i stała dyspozycyjność pracownika.

Nie ulega wątpliwości, że odwołująca wykonywała więc pracę podporządkowaną co do miejsca, czasu i sposobu wykonywania zadań. Zobowiązana była także do osobistego świadczenia pracy.

W orzecznictwie wskazuje się jako cechę charakterystyczną dla stosunku pracy, objęcie umową samej pracy, jako takiej, a nie jej konkretnego rezultatu. Charakterystyczna jest zatem ciągłość świadczenia pracy, łącząca się zwłaszcza z tym, że pracownik nie zobowiązuje się do wykonywania określonych czynności, lecz do starannego działania w procesie pracy.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynika również, że stosunek prawny łączący strony miał charakter odpłatny. Przy tym ustalone wynagrodzenie w relacji do płacy minimalnej było odpowiednie do wymiaru i charakteru pracy, biorąc pod uwagę że w pierw wnoskodawczyni została zatrudniona w wymiarze czasu pracy: 1/2 etatu, a dopiero na mocy aneksu z dnia 15 lutego 2022 roku do wskazanej umowy zmianie uległ wymiar jej czasu pracy na pełen etat. Ustalone wynagrodzenie nie przekraczało możliwości finansowych pracodawcy, będącego w dobrej kondycji finansowej. Zaangażowanie do pracy na stanowisku sprzedawcy osoby z minimalnym wynagrodzeniem wydaje się logicznie i zasadne także z ekonomicznego punktu widzenia i wskazuje, że tego stanowiska pracy nie zostało stworzone sztucznie i bez potrzeby.

Zdaniem Sądu, niekwestionowane jest, że strony mają prawo ustalić warunki umowy w dogodny dla siebie sposób i jeśli tylko ogólnie wyznaczone w art. 22 k.p. ramy umowy o pracę są zachowane i elementy właściwe dla umowy o pracę dominują, łącząca strony umowa nadal korzysta z przywileju uznania jej za umowę o pracę. Takie też warunki spełniała sporna umowa.

Odnosząc się do zarzutu organu rentowego, że nie przedłożono w sprawie żadnych dowodów na wykonywanie przez M. G. pracy, należy stwierdzić, że rezultaty danej pracy nie zawsze muszą być materialne, możliwe do przedłożenia do akt sprawy i praca świadczona przez wnoskodawczynię takich, jak chciałby pozwany materialnych dowodów nie musiała zostawiać. Wynikało to przede wszystkim z charakteru stanowiska pracy, które piastowała wnoskodawczyni.

W świetle powyższego, zdaniem sądu, zatrudnienie odwołującej się – w kontekście rzeczywistej potrzeby zatrudnienia pracownika, a także faktycznej realizacji obowiązków stron stosunku pracy – było racjonalne i nie nosiło cech pozorności.

W świetle powyższego przyjąć w sprawie należało, że pomiędzy stronami umowy doszło do rzeczywistego nawiązania stosunku pracy, a zatem że strony nie zawarły jedynie pozornej umowy o pracę, do której wykonania by nie przystąpiono. Chybione są zatem zarzuty pozwanego organu rentowego.

Z uzyskaniem przez wnoskodawczynię statusu pracownika wiązał się skutek w postaci nabycia przez nią uprawnień do świadczeń ubezpieczenia społecznego. Skutek ten nie został wywołany działaniem niezgodnym z przepisami obowiązującego prawa, ale wynika z obowiązującego systemu prawnego. Fakt, że wnoskodawczyni niedługo po rozpoczęciu pracy stała niezdolna do pracy z powodu choroby, w tym a od dnia 10 marca 2022 roku niezdolność do pracy oznaczono jako przypadającą w okresie ciąży - sam w sobie nie może stanowić podstawy uznania zatrudnienia za pozorne, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie realizowana, a tak było w rozpatrywanej sprawie.

Sąd pragnie jednocześnie zwrócić uwagę, że nawet gdyby przyjąć, iż rzeczywistym celem zawartej umowy o pracę była wyłącznie chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego to dążenie do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (bądź uzyskania wyższych świadczeń), jako cel podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, jeżeli umowa o pracę jest faktycznie realizowana, a tak było w przypadku ubezpieczonej. Chęć uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jako motywacja do podjęcia zatrudnienia, nie świadczy o zamiarze obejścia prawa, a dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę, ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym nie może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu jego obejście, jeżeli umowa ta prowadzi do faktycznej realizacji zatrudnienia spełniającego cechy stosunku pracy, a zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwala stwierdzić (por. wyroki: z dnia 13 maja 2004 r. II UK 365/2003 Monitor Prawniczy 2006/5 str. 260; z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/2004 OSNP 2005/15 poz. 235; z dnia 28 kwietnia 2005 r. I UK 236/2004 OSNP 2006/1-2 poz. 28, z dnia 9 sierpnia 2005 r. III UK 89/2005 OSNP 2006/11-12 poz. 192; z dnia 24 stycznia 2006 r. I UK 105/2005, z dnia 14 lutego 2006 r. III UK 150/2005; z dnia 30 maja 2006 r. II UK 161/2005, z dnia 2 czerwca 2006 r. I UK 337/2005 Wokanda 2006/12 str. 29; z dnia 8 stycznia 2007 r. I UK 207/2006).

Pracowniczy charakter świadczeń ze strony wnioskodawczyni w ustalonych okolicznościach sporu nie budzi wątpliwości Sądu, a tym samym istnieją przesłanki objęcia jej obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym pracowniczym z mocy wyżej wskazanych przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Reasumując, w niniejszej sprawie odwołująca się wykonywała prawa i obowiązki wynikające z umowy o pracę zawartej z płatnikiem, w konsekwencji czego dokonano zgłoszenia do ubezpieczenia osoby będącej podmiotem ubezpieczenia, świadczącej pracę i przez to noszącej cechy „zatrudnianego pracownika”.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd orzekł jak w punkcie 1 sentencji wyroku.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz M. G. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.o.1800).